

Minnisblað

Tilvísun: 1151232-000-HMO-0001

19.11.2021

Til: Hafnarfjarðarbær
Þormóður Sveinsson

Efni: Samantekt vinnustofu

1. Inngangur

Þann 3. apríl var haldin vinnustofa á vegum skipulags og -byggingarráðs Hafnarfjarðarbæjar þar sem markmiðið var að skilgreina umgjörð fyrir markmið og aðgerðir sem sveitarfélagið er tilbúið að fara í til að ná framtíðarsýn um vistvænni byggð og skipulag í sveitarfélaginu. Horft var til þess að skilgreina hvata sem sveitarfélagið getur sett fram sem leiða til umhverfisvænni byggingaraðferða og bættrar orkunýtingar í samræmi við umhverfisstefnu Hafnarfjarðar.

Umræðum var skipt upp í 3 megin flokka, þ.e. úrgang, byggingarefni og sjálfbærnivottanir, og þátttakendur vinnustofu ræddu aðgerðir og leiðir til að stuðla að umhverfisvænna vali í þessum málum. Í lok vinnustofunnar voru niðurstöður ræddar og kosið um aðgerðir. Niðurstöður þessarar vinnu má sjá á mynd hér að neðan.



1.1 Markmið umhverfisstefnu

Eftirfarandi markmið úr umhverfis- og auðlindastefnu Hafnarfjarðarbæjar voru höfð til hliðsjónar við vinnuna.

- 3.3 Sveitarfélagið skal setja inn í skipulagsskilmála kröfur um frekari flokkun úrgangs. Flokkunartunnur verða settar á valda staði utandyra sem og í allar stofnanir.
- 3.7 Hafnarfjörður hvetji til þess að tilfallandi efnun og úrgangi frá uppbyggingu og nýbyggingu verði haldið í lágmarki. Jarðvegsflokkun skal aukin og efni sem falla til við jarðrask verði endurnýtt í grennd við byggingarsvæðið þar sem því verður við komið. Stefnt verði að því að endurnýting og endurnotkun jarðvegs verði ekki minni en 70%. Sveitarfélagið leiti leiða til að styðja við endurvinnslu lífræns úrgangs við heimili, fyrirtæki og stofnanir bæjarins.
- 4.5. Hugað verði að kolefnisspori byggingarefna, umhverfisvænu og endurnýttu efnisvali, sjálfbæru skipulagi þéttbýlis og sjálfbærni og vistvænni hugsun í allri hönnun í ferli skipulags.
- 4.6. Hvatt verði til og stutt við byggingu vistvænna mannvirkja, samanber leiðbeiningar Vistbyggðaráðs og alþjóðlegra staðla.

2. Umræður

Umræðuefni vinnustofu, þ.e. byggingarefni, úrgangur og sjálfbærnivottanir, voru rædd í tveim þverfaglegum hópum en þátttakendur voru jafnt embættismenn og kjörnir fulltrúar Hafnarfjarðarbæjar, alls um 15 manns.

2.1 Byggingarefni

Í umræðum um byggingarefni komu fram margar góðar hugmyndir sem sneru að aðgerðum sem að sveitarfélagið gæti farið í til að stuðla að umhverfisvænna efnisvali og hvatar sem hægt væri að setja fyrir framkvæmdaraðila. Til er gagnabanki hjá umhverfisstofnun svo það ætti ekki að reynast byggingaraðilum flókið að velja umhverfisvæn eða vottuð byggingarefni. Þá kom fram vilji til þess að sveitarfélagið Hafnarfjörður yrði hluti af Grænni Byggð en Reykjavíkurborg er eina sveitarfélagið sem er aðili.

Meðal aðgerða sem lagðar voru til eru eftirfarandi:

- Jarðvegstíppur á vegum sveitarfélagsins þar sem auðveldlega væri hægt að geyma og endurnýta jarðefni.
- Hvatar fyrir framkvæmdaraðila til þess að velja umhverfisvottuð byggingarefni, t.d. að ef x fjöldi byggingarefna sé vottaður þá fáiist viðurkenning eða samþykki frá sveitarfélaginu.
- Ívilnanir séu til staðar fyrir þá sem ganga lengra í vistvænni hönnun.
- Partur af því að sækja um byggingarleyfi sé að reikna út kolefnisfótspor byggingar.
- Áhersla á að reyna að nota græna steypu eða tilmæli um að lágmarka steypu/sementsnotkun.

2.2 Úrgangur

Þegar úrgangsmálin voru rædd var ljóst að sveitarfélagið vildi vera leiðandi í innleiðingu djúpgáma á öllum nýbyggingarsvæðum en einnig var rætt um mikilvægi þess að halda framkvæmdar- og iðnaðarsvæðum hreinum. Því þyrfti að leggja áherslu á flokkun og jafnvel beita sektum ef ekki væri farið eftir tilmælum.

Meðal aðgerða sem lagðar voru til eru eftirfarandi:

- Farið sé eftir byggingarreglugerð og skipulags- eða byggingafulltrúi sveitarfélagsins fylgist með því að flokkað sé á verkstað.
- Aukin sé skólphreinsun í sveitarfélaginu og því fylgt vel eftir á nýjum svæðum.
- Sveitarfélagið ákveði að fara í sorpflokkun og innleiði djúpgáma á öllum uppbyggingarsvæðum.
- Sektarkerfi sé til staðar á þá sem að ganga ekki vel um eða flokki sinn úrgang (sóðagreiðslur).

2.3 Sjálfbærnivottanir

Vilji er til þess að horft sé á Hafnarfjörð sem góðan stað til þess að byggja umhverfisvænt eða vottað húsnæði. Því var mikið rætt um leiðir til þess að hvetja framkvæmdaraðila til þess að fara í vottun eða laða að aðila sem hafa áhuga á því. Þó kom skýrt fram í umræðum að sveitarfélagið þyrfti að sýna fordæmi í þessum atriðum og ætti því að innleiða í sína stefnu að allar nýbyggingar á vegum sveitarfélagsins séu vottaðar.

Meðal aðgerða sem lagðar voru til eru eftirfarandi:

- Settir verði hvatar til byggingaraðila til að fara í vottun á húsnæði.
- Sveitarfélagið sýni fordæmi með áherslur á vottanir og votti allar nýbyggingar á vegum sveitarfélagsins. Eins verði horft til þess þegar verið er að laga eða gera upp húsnæði að fá vottun eða hið minnsta velja umhverfisvæn byggingarefni.
- Samfélagsábyrgð framkvæmdaraðila sé aukin. Með aukinni fræðslu og vitundarvakningu til framkvæmdaraðila sé líklegra að þeir ákveði þessa hluti sjálfir.
- Viðhaldsskýrslur verði hluti að verklagi til að hægt sé að fylgjast með framgangi og breytingum á húsnæði.
- Horft sé til hvata eins og t.d. grænni lána hjá sveitarfélaginu.

3. Tillögur að aðgerðum

Út frá umræðum, umhverfis- og auðlindastefnu Hafnarfjarðarbæjar og öðrum forsendum sem liggja fyrir eru eftirfarandi aðgerðir lagðar til. Horft er til þess að aðgerðir falli að umhverfis- og auðlindastefnu sveitarfélagsins.

Markmið 3.3.

- Sett verði í skipulagsskilmála skilyrði um djúpgáma á öllum uppbyggingarsvæðum.

Markmið 3.7

- Sektarkerfi verði tekið upp á þá framkvæmdaraðila sem ekki fylgja byggingareglugerð um flokkun á úrgangi á verkstað með tilvísun í grein 2.9.2 um aðgerðir til að knýja fram úrbætur.
- Sveitarfélagið komi upp jarðvegstípp á hentugum stað sem getur nýst til geymslu á jarðefni

Markmið 4.5

- Að minnsta kosti 30% byggingarefna í nýframkvæmdum skuli hafa umhverfisvottun. Framkvæmdaraðili skilar inn staðfestingu þess efnis og fær í staðinn „grænan stimpil“ Hafnarfjarðar sem hann getur notað við auglýsingu á húsnæði.

Markmið 4.6

- Hafnarfjarðarbær sýni fordæmi og geri sér stefnu um vottun allra nýbygginga á vegum sveitarfélagsins.



- Innleiddir verði hvatar til að hvetja framkvæmdaraðila til þess að fara í vottun á nýbyggingum.

Athugasemd [SRÁ1]: Ræða við Hafnarfjörð hvað geti verið innifalið í þessum hvötum.

Virðingarfyllt,
Sandra Rán Ásgrímsdóttir,
Sjálfbærniverkfræðingur

Afrit: RB